

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Sprintem przez wieki	9
Opolini – tajemniczy przodkowie opolan	9
Opole – od Opolan, opola czy O!pola?	9
Czy Opole założyli wikingowie?	10
Jarosław – pierwszy władca Opola	11
Księstwo za łapówkę?	11
Kazimierz I – ojciec - założyciel miasta	11
Perła w Czeskiej Koronie	13
Miasto cesarskie (Habsburgowie)	16
Pod rządami Prus	17
Powstanie rejencji opolskiej	18
Czas powstań i plebiscytu	19
W ramach Republiki Weimarskiej	20
Czasy nazistowskie	21
Współczesność	22
Rozdział II. Przestrzeń	27
Zanim powstało Opole	27
Miasto „na surowym korzeniu”	28
Opolski barbakan	29
Opole jako miasto reprezentacyjne	30
Ratusz – siedziba władz	34
Łączność ze światem. Mosty	36
Średniowieczna zasada trzech „S”	39
Podatek od warzenia piwa	40
Opole browarami stało	41
Restauracje, bary i wyszynki	44
Nowoczesność wkracza do Opola	44
Dyby, kuny i pęgierze. Sąd	47
„Zielone miasto”. Parki	49
Miejsca pamięci. Pomniki	50
Rozdział III. Ludzie	55
Homo Opoliensis	55
Pobożni	55
Spokojni i gospodarni	56

Uczujący i weseli	56
Narodowościowa mozaika	57
Co mówią dokumenty?	57
Dominacja języka niemieckiego	59
I wreszcie język polski	59
Po pierwsze: gospodarka	60
Na początku było żelazo	60
Opolskie denary	61
Nasze sukiennice	62
Kolorowe jarmarki	62
Cechy rzemieślnicze	64
Początki industrializacji	66
Szare złoto	66
Miasto garnizonów	69
Opolskie salony	71
Literaci	71
Muzycy	75
Plastycy	77
Fotograficy	78
W zdrowym ciele zdrowy duch	80
Opolski Olimp	82
Cały nasz sport	83
„Od powietrza, głodu, ognia i wojny...” Klęski żywiołowe w Opolu	86
Wojny i zniszczenia Opola	87
Pożary	89
Powodzie stulecia i tysiąclecia	90
Zarazy	92
Szpitala	92
Opolskie nekropolie	94
Rozdział IV. Idee	97
Między niebem a ziemią. Życie religijne Opola	97
Apostoł Śląska – św. Wojciech	97
Krzyż w herbie Opola	98
Kościół średniowiecznego Opola	99
Pamiętaj, abyś dzień święty święcił	101
Reformacja w Opolu	101
Ponowna rekatolizacja miasta	103
Kasata klasztorów i kolegiaty opolskiej	104
Pojawienie się zakonów czynnych	105
Nowe opolskie parafie	105
Administrowanie apostolskie	106
Arcybiskup Alfons Nossol	107
Opolskie wspólnoty zakonne	108
Opolskie judaica	109
Pierwsze osadnictwo żydowskie w Opolu	109
Edykty antyżydowskie	109
...i ich odwołanie	110
Samodzielna gmina żydowska	110

Leo Baeck – przywódca liberalnego judaizmu	111
Eksterminacja	111
Życie kulturalne Opola	113
W objęciach Melpomeny	113
Jerzy Grotowski i jego 13 Rzędów	115
Opolscy lalkarze	116
Łagodzenie obyczajów	117
Stolica polskiej piosenki	119
Kino	121
Media	121
„Czego Jaś się nie nauczy”	123
Kolegium jezuickie – pierwsza średnia szkoła w Opolu	124
Boom edukacyjny	126
Powstanie polskiego szkolnictwa	127
Opole miastem akademickim	129
Opolskie zabytki	131
Franciszkanie i Kaplica Piastowska	131
Katedra	131
Górka	134
Inne opolskie kościoły	136
...i budowle świeckie	137
Muzea	139
Archiwum	140
Zakończenie	141
Kalendarium wydarzeń	143
Bibliografia (wybór)	149
Spis ilustracji	151